

BETÆNKNING

Afgivet af Anlægsudvalget

vedrørende

Forslag til Inatsisartutbeslutning om at Naalakkersuisut pålægges, at fremsætte forslag til ændring af gældende regler om fastsættelse af husleje, således at rettidigt betalende lejere fremover bliver fritaget for at afholde husleje og andre udgifter for ikke betalende lejere.

Fremsat af Siumutgruppen i Inatsisartut

Afgivet til forslagens 2. behandling

Udvalget har under behandlingen senest bestået af:

Inatsisartutmedlem Karl-Kristian Kruse, Siumut, formand

Inatsisartutmedlem Anders Olsen, Siumut, næstformand

Inatsisartutmedlem Nikolaj Jeremiassen, Siumut

Inatsisartutmedlem Kalistat Lund, Inuit Ataqatigiit

Inatsisartutmedlem Aqqaluaq B. Egede, Inuit Ataqatigiit

Udvalget har efter 1. behandlingen den 6. november 2013 under EM2013 gennemgået forslaget.

Forslagets indhold og formål

Forslagsstiller ønsker med forslaget at pålægge Naalakkersuisut at ændre gældende regler om fastsættelse af husleje, således at rettidigt betalende lejere ikke skal afholde husleje og andre udgifter for ikke betalende lejere.

Førstebehandling af forslaget i Inatsisartut

Naalakkersuisut udtrykte principiel støtte til forslaget idet det dog anførtes, at den ændring af retsstillingen, som forslaget søger at opnå, skal indgå som del af en kommende reform af boliglovgivningen.

Siumut støttede forslaget og så ligeledes gerne, at det indgik i en kommende boligreform.

Inuit Ataqatigiit støttede forslaget, men fandt at en række forhold bør undersøges nøjere, herunder hvordan forslaget skal finansieres.

Atassut støttede forslaget og herunder Naalakkersuisuts planer om at lade dette indgå som en del af en kommende boligreform.

Demokraterne støttede principielt forslaget, men fandt ligeledes, at de økonomiske aspekter af forslaget skal belyses nøjere.

Udvalgets behandling af forslaget

Forslagets rækkevidde

Udvalget antager, at forslagsstiller med forslaget primært ønsker at ændre retstilstanden for lejere i Selvstyrets og kommunernes udlejningsejendomme, hvor lejefastsættelsen fremgår af §§ 28 – 32 i Lejeforordningen. Det fremgår ikke direkte af afstemningstemaet om forslagsstiller også ønsker at ændre retstilstanden for lejere i private udlejningsejendomme, hvor lejefastsættelsen, der fremgår af §§ 33 – 35, ikke indeholder en hjemmel til at udlejer kan lade lejere ”hæfte” solidarisk for eventuelt manglende indbetalt leje, som det er tilfældet for offentlige lejeboliger. Udvalget bemærker dog, at det af bemærkningerne til § 33 vedr. private udlejningsboliger fremgår, at der i ejerens finansieringsomkostninger, som er en del af legeberegningen, kan indgå ”*En præmie for generel ejerrisiko, manglende likviditet og transaktionsomkostninger*”, der i lovbemærkningerne, *som eksempel*, angives til 2 %. Udvalget kan ikke afvise, at der i begrebet ”generel ejerrisiko” netop kunne ligge en ”risiko for manglende huslejebetaling” herunder tab ved lejeledighed, tab ved fraflytning og lign. Det kan derfor ikke afvises, at det kan være hensigtsmæssigt at ændre retstilstanden for alle lejere omfattet af Lejeforordningen.

Forslagets økonomiske konsekvenser

Det fremgår af § 33, stk. 1, i Inatsisartuts forretningsorden, at de økonomiske og administrative konsekvenser ved realiseringen af beslutningsforslag skal beskrives i forslagets begrundelse.

Udvalget bemærker, at forslagets beskrivelse af de økonomiske konsekvenser ved en evt. gennemførelse af forslaget fremstår ufuldstændig. Såfremt det nuværende system, hvor lejere i boligafdelinger ”hæfter solidarisk” for evt. manglende lejebetalinger i pågældende boligafdeling ikke fortsat skal gælde, så siger det sig selv, at midlerne vedr. de manglende lejebetalinger må hentes et andet sted. Forslaget forholder sig ikke til, hvorfra midlerne i givet fald skal komme, men Udvalget antager, at udgiften *kunne* dækkes via Landskassen eller kommunerne, hvilket vil sige, at samtlige skatteborgere, herunder borgere der har valgt at boligforsyne sig selv, skal bidrage til dækning af udgiften.

Udvalget må antage, at der ikke har været gjort et forsøg på at indhente oplysninger om

forslagets økonomiske konsekvenser fra Naalakkersuisut. Dog er udvalget bekendt med svar fra Naalakkersuisut på §37-spørgsmål 136 og 165 fra 2012, som dog ikke giver entydige og aktuelle svar på den rejste problemstilling.

Naalakkersuisut henviser til, at forslaget skal være en del af "den kommende reform af lejelovgivningen". Udvalget har dog intet kendskab til denne angivelige boligreform, dens indhold eller forventede deadline.

Såfremt forslaget nyder opbakning vil der være flere forskellige modeller. Omkostningerne vil kunne fordeles ud på alle lejere i de offentlige udlejningsboliger gennem en landsdækkende udligningsordning, eller omkostningerne vil kunne afholdes gennem stigning i sociale ydelser, som igen belaster såvel kommuner som landskasse, og endelig vil der være mulighed for at stille offentlige og private udlejere lige, således at omkostningen skal afholdes af udlejer på samme måde, som private udlejere må bære risikoen for lejers manglende betaling.

Måtte omkostningen skulle bæres af udlejer vil det ydermere tilskynde udlejer til at fremrykke bygning af billigere boliger, yderligere effektivisering i boligadministrationen samt være medvirkende til at sikre, at fælles sociale omkostninger ikke alene skal bæres af andre lejere.

Udvalget bemærker i den forbindelse helt generelt, at netop den aktuelle form for skjult krydssubsidiering kan være medvirkende til at gøre den samlede samfundsøkonomi mindre gennemskuelig.

Andre perspektiver

Udvalget har undervejs i sine undersøgelser gjort sig bekendt med, bekendtgørelse nr. 12 af 28. maj 2003 om grænsebeløb, egenandel, minimums- og maksimumsbeløb for boligsikring som udstedt i henhold til Landstingsforordning nr. 3 af 31. maj 2001. Boligsikring i lejeboliger har et indbygget grænsebeløb, som er ureguleret siden 2003. Efter udtræk fra Grønlands Statistik har det kunnet konstateres, at der i perioden januar 2003-juli 2013 har været en udvikling i forbrugerpriserne på 32,6 %, i perioden januar 2008-juli 2013 alene, har der været en stigning i boligprisindekset på 28,7 %.

Til illustration kan man se på hvor meget en SIK lønning er steget i perioden 1.4. 2003 til 1.4.2013. For en Handels og Kontormedhjælper på sidste løntrin jfr. § 3 i SIK-overenskomsten er grundlønnen steget med 25,2 pct. For en fuldmægtig på sidste løntrin jfr. § 7 i samme overenskomst er grundlønnen steget med 21,2 pct. Samlet har gennemsnitsborgeren dermed oplevet en betydelig prisstigning og en tilsvarende stigning i

huslejen. Selvom lønudviklingen til en vis grad har fulgt prisudviklingen, må der konstateres en reallønsnedgang for SIK'ere.

Udtræk fra Grønlands Statistik er bilagt som bilag 1.

Uagtet ovenstående regneresultat, er det udvalgets opfattelse, at det ikke regulerede grænsebeløb for modtagelse af boligsikring specielt rammer landets laveste indtægter.

Det er således udvalgets opfattelse, at der foruden tilpasning af lejeforordningen bør ske en revision af grænsebeløbene, der er udstedt i henhold til boligsikringsforordningen.

Udvalget bemærket i øvrigt, at ovenstående betragtninger er i overensstemmelse med Skatte- og Velfærdskommissionens betænkning fra 2011.

Endelig er det udvalgets opfattelse, at lejeforordningen skal regulere forholdet mellem lejer og udlejer og at socialpolitiske tiltag bør foretages i den sociale lovgivning. Det er udvalgets opfattelse, at Naalakkersuisut deler denne principielle holdning.

Spørgsmål

Udvalget finder det principielt betænkeligt at indstille et beslutningsforslag til vedtagelse, uden at kende forslagets økonomiske rækkevidde og forslagets samspil med øvrige elementer i en samlet reform i øvrigt. Udvalget har derfor fremsendt en række spørgsmål til Naalakkersuisut til belysning af konsekvenserne af en evt. vedtagelse af forslaget.

Udvalgets spørgsmål og Naalakkersuisuts besvarelse er vedlagt betænkningen som bilag 2.

Udvalgets anbefalinger:

Et enigt udvalg finder, at lejeforordningen principielt skal regulere forhold mellem lejer og udlejer og det derfor er den enkelte lejer uvedkommende om andre lejere betaler deres husleje.

Et enigt udvalg finder, at de gældende regler for grænsebeløb i forbindelse med boligsikring bør revideres ved først kommende lejlighed.

Er enigt udvalg finder, omkring regulering af grænsebeløb for boligsikring, at det bør overvejes at indføre dynamiske grænser, som f.eks. kan følge den almindelige prisfremskrivning.

Såfremt forslaget nyder fremme anbefales det, at hensættelser i boligafdelingerne til dubiøse

betalere ved lov overgår til renovering og vedligeholdelse i den enkelte boligafdeling.

Videre anbefales det, at fastholde huslejerne på det aktuelle niveau for alle boligafdelinger, selvom der ikke længere skal foretages hensættelser til dubiøse betalere, med henblik på vedligeholdelse og renovering af boligerne.

Udvalgets indstillinger

- *Et enigt udvalg fremsætter følgende ændringsforslag:*

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges at fremsætte forslag til ændring af gældende regler om fastsættelse af husleje således at det i fremtiden bliver den offentlige udlejer, som må bære eventuelle tab i forbindelse med manglende huslejebetaling i lighed med den praksis og lovgivning, som er på området for private udlejningsboliger.

- Et enigt udvalg indstiller ændringsforslaget til vedtagelse.

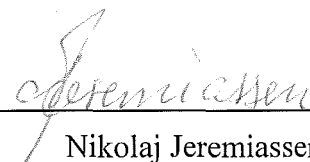
Med disse bemærkninger og med den i betænkningen anførte forståelse skal udvalget overgive forslaget til 2. behandling.

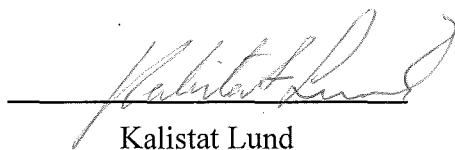
Karl-Kristian Kruse,
Formand

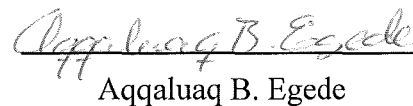
Anders Olsen

Nikolaj Jeremiassen

Kalistat Lund

Aqqaluaq B. Egede

BILAG 1

STATISTICS GREENLAND

[Hjem](#) - [Tema](#) - [Variabler og værdier](#)
Powered by
PX-WEB

Rediger og beregn

Gem som

Figurer

lynvalg:

XLS PX CSV

Forbrugerpristal, indeks**Juli 1995=100**

2003 januar	113,8
2003 juli	115,0
2004 januar	117,4
2004 juli	117,7
2005 januar	118,7
2005 juli	119,3
2006 januar	121,4
2006 juli	122,7
2007 januar	124,1
2007 juli	124,8
2008 januar	130,8
2008 juli	136,4
2009 januar	136,7
2009 juli	137,2
2010 januar	138,7
2010 juli	140,4
2011 januar	141,0
2011 juli	143,4
2012 januar	147,8
2012 juli	149,6
2013 januar	150,3
2013 juli	150,9

Sidst opdateret:
2013-09-27 09:00Kilde:
Grønlands StatistikCOPYRIGHT:
JaKontakt:
Daniel Schutt, dasc@stat.glEnhed:
procentMatrice:
PRDPRISF

STATISTICS GREENLAND

[Hjem](#) - [Tema](#) - [Variabler og værdier](#)

 Powered by
 PX-WEB

Rediger og beregn

Gem som

Figurer

lynvalg:

Forbrugerprisindeks (2008=100) efter varegruppe og tid

	2008 jan	2008 jul	2009 jan	2009 jul	2010 jan	2010 jul	2011 jan	2011 jul	2012 jan	2012 jul	2013 jan	2013 jul
Bolig	100,0	103,9	104,9	105,1	105,9	108,2	109,4	113,5	124,4	127,7	127,6	128,7

 Sidst opdateret:
 2013-09-27 09:00

 Kilde:
 Grønlands Statistik

 COPYRIGHT:
 Ja

 Kontakt:
 Daniel Schutt, dasc@stat.gl

 Enhed:
 procent

 Matrice:
 PRDPRISV

Anlægsudvalget
Bureau for Inatsisartut
/ Her

Kære Karl-Kristian Kruse,

Mange tak for de fremsendte spørgsmål, som giver mig lejlighed til at uddybe Naalakkersuisuts intentioner omkring kommende forslag til ændringer i lejeforordningen. Nedenfor gengives spørgsmålene efterfulgt af svar.

1. Hvornår forventes den i Naalakkersuisuts svarnotat omtalte boligreform igangsæt hhv. afsluttet? Finder Naalakkersuisut, at en ændring af retstilstanden, som foreslået med EM2013/34, skal omfatte lejere i offentlige lejeboliger såvel som lejere i private udlejningsboliger?

SVAR: 2014 bliver et år, hvor der foretages analyser og vurderinger. På baggrund af konklusioner fra analyserne skal der så udarbejdes ny lovgivning i 2015.

Det forventes ikke, at en ændring i retstilstanden som foreslået med EM 2013/34 skal omfatte lejere i private udlejningsboliger. Det skyldes, at det bliver vanskeligt at pålægge private udlejere at dække tabet i forbindelse med restancer.

Det forventes dog, at der i fremtiden ikke bliver en adskillelse mellem regelsættet for privat og offentlige boliger, men en række beskrivelser af principper og rammer, selv om der fortsat kan være forskelle i niveauet for beregningen. Det giver eksempelvis en stor administration at have forskellige huslejbudgetter for de enkelte boligafdelinger frem for en større landsdækkende solidaritet. Der kan eksempelvis være ensartet bidrag til vedligeholdelse og henlæggelse samt et fast kapitalbidrag. Det behøver altså ikke udelukke beboerdemokrati. Indflydelse på den daglige drift og prioritering af opgaver, vil kunne afspejle sig i det driftsbidrag, der opkræves via huslejen. Heri er der incitament til at rydde op efter sig, mindske hævværk mv.

2. A) Kan Naalakkersuisut oplyse, hvor mange lejere der har huslejerestancer?

SVAR: A/S Boligselskabet INI har oplyst, at der pr. 31.12.2013 er opgjort 6.444 lejere med restancer. Det dækker over både aktive lejere og fraflyttede lejere i Selvstyrets udlejningsboliger og udlejningsboligerne i 3 kommuner (Qaasuitsup Kommunia, Qeqqata Kommunia og Kommune Kujalleq).

- B) Hvordan har udviklingen i antallet af restancer været i de seneste 5 år?

21-02-2014
Sags nr. 2014-094958
Dok. nr. 1495275

Postboks 909
3900 Nuuk
Tlf. (+299) 34 50 00
Fax (+299) 34 54 10
E-mail: laan@nanaq.gl
www.nanaq.gl

SVAR: A/S Boligselskabet INI oplyser følgende tal for restancerne:

By nr.	By	Restancer i 2009	Restancer i 2010	Restancer i 2011	Restancer i 2012	Restancer i 2013
1	Nanortalik	1.713.252	1.896.846	2.386.712	7.045.840	7.629.825
2	Qaqortoq	4.928.160	5.618.091	5.539.491	11.163.230	13.159.581
3	Narsaq	2.834.899	3.085.012	3.615.454	9.168.691	11.977.425
5	Paamiut	5.898.000	5.385.758	4.992.444	5.334.733	6.591.487
6	Nuuk	10.716.600	11.321.631	11.388.158	13.066.425	15.872.316
7	Maniitsoq	4.958.669	6.111.916	6.518.504	6.446.489	7.867.278
8	Sisimiut	12.297.227	12.292.351	12.169.831	12.311.733	13.883.020
9	Kangaatsiaq	1.349.218	1.080.468	1.233.463	1.414.135	1.537.267
10	Aasiaat	5.560.849	6.608.294	6.486.652	6.830.101	8.099.111
11	Qasigiannuit	1.746.668	2.167.418	1.859.968	2.196.046	2.739.286
11	Ilulssat	5.330.605	5.326.238	4.802.722	4.712.741	6.056.555
14	Qeqertarsuaq	536.394	595.125	584.113	667.013	734.504
15	Uummanaq	2.763.493	2.316.558	2.192.457	1.893.142	1.826.478
16	Upernavik	244.947	549.756	986.798	1.196.652	1.248.970
17	Qaanaaq	613.525	862.514	613.509	505.719	404.054
18	Tasillaq	481.861	480.940	751.061	875.891	1.055.599
19	Ittoqqortoormiut	173.500	122.771	136.972	127.975	170.512
	Samlede restancer:	62.147.867	65.821.688	66.258.307	84.956.557	100.853.268
	Antal restancer:	4.909	4.899	4.676	5.835	6.444

Bemærk at fra 2009-2011 administrerede Kommune Kujalleq deres boliger, hvilket forklarer en del af udviklingen fra 2011 til 2012.

3. A) Har Naalakkersuisut konkret viden om, hvilke årsager der er til den manglende betaling?

SVAR: A/S Boligselskabet INI oplyser, at følgende forhold kan være medvirkende til den manglende betaling:

- generel afmatning i samfundet.
- store efterbetalinger på varmeregnskaber for 2012 har medført en stigning i restancerne.

- B) Skelnes der herunder mellem lejere, der ikke kan betale og lejere, der bevidst undlader at betale på trods af reel betalingsevne?

SVAR: Der er ikke skelnet mellem de to grupper af lejere.

4. Hvor store restancebeløb er der samlet tale om?

SVAR: Som det fremgår af oversigten under svar til spørgsmål 2, er de samlede restancer opgjort til 100,8 mio. kr.

5. Hvad vil en vedtagelse af forslaget have af økonomisk betydning for betalende

lejere? Naalakkersuisut anmodes om at opstille en række konkrete taleksempler på forslaget's effekt for forskellige repræsentative boligafdelinger.

SVAR:

Der opstilles nedenfor en række eksempler, hvor der tages udgangspunkt i en 62 m² bolig, som har en repræsentativ størrelse.

Eksempel 1: Landskassen og kommunerne dækker boligafdelingens tab ved restancer:

Qaqortoq: Huslejen kan falde fra 3.701 kr. til 3.468 kr., svarende til 233 kr.

Nuuk: Huslejen kan falde fra 3.181 kr. til 3.159 kr., svarende til 22 kr.

Eksempel 2: Selvstyrets boligafdelingerne samles i en landsdækkende boligafdeling med en solidarisk hæftelse for restancerne:

Qaqortoq: Huslejen kan falde fra 3.701 kr. til 3.569 kr., svarende til 132 kr.

Nuuk: Huslejen vil stige fra 3.181 kr. til 3.259 kr., svarende til 78 kr.

6. Har Naalakkersuisut gjort sig tanker om, hvorfra finansieringen skal komme, såfremt der ønskes et opgør med det nuværende princip, hvor lejere i de enkelte boligafdelinger hæfter solidarisk for manglende lejebetaling?

SVAR: Der er flere alternativer til det nuværende system, hvor restancerne belaster den enkelte boligafdeling, som også illustreres i eksemplet ved besvarelse af spørgsmål 5.

Det ene alternativ er at Landskassen og kommunerne afholder restancerne. Det vil betyde, at der skal indprioriteres flere midler hertil i de årlige finanslove og de kommunale budgetter.

Et andet og mere reelt alternativ vil være at ophøre ordningen med de mindre boligafdelinger, der belastes meget forskelligt med hensyn til restancer. I stedet kan der indføres muligheden for at udlejer kan samle sine boligafdelinger i en stor boligafdeling.

Det vil betyde, at Selvstyret vil kunne udmelde en ensartet husleje for alle Selvstyrets boliger i hele landet, hvori der er indregnet en solidarisk dækning af restancerne.

Kommunerne vil ligeledes have mulighed for at samle sine boligafdelinger på tværs af byerne i kommunen, såfremt de ønsker dette.

Det vil betyde, at restancerne ikke kun belaster det enkelte boligområde.

Dermed vil der også være mulighed for at der for Selvstyrets boliger bliver én landsdækkende pulje, hvor alle indbetaler et ensartet bidrag – svarende til den danske "landsbyggefond".

Kommunerne kan vælge at oprette tilsvarende puljer for deres boliger. For Selvstyret vil det kunne betyde, at der årligt reserveres op til 50 mio. kr. til vedligeholdelse, som kan prioriteres og suppleres op med midler fra landskassen – midler, der i forvejen er øremærket til renovering og sanering af

Selvstyrets boliger.

Lige nu svinger huslejerne mellem 612 kr. og 752 kr. pr. år pr. kvadratmeter. Ved en ensartet huslejberegning vil det være muligt at sænke huslejen for de lejemål, der lige nu er dyrest og hæve huslejen for de lejemål, der lige nu er billigst.

7. Hvad agtes gjort for at inddrive de manglende betalinger?

SVAR: Grundlæggende er udviklingen i restancerne meget bekymrende. Der foretages allerede nu en intensiv inkassovirksomhed via Selvstyrets inddrivelsesenhed. Når A/S Boligselskabet INI har opgjort restancen, sendes krav om inddrivelse til Skattestyrelsen. Her udskrives betalingspåmindelse, og mulighederne for løntræk og afdragsordninger undersøges.

Grundlæggende bør husstandene dog prioritere og betale deres husleje, fordi det er så vigtigt for en families velfærd at have en bolig.

Naalakkersuisut har en dialog med A/S Boligselskabet INI for at få belyst, hvad der er af muligheder for at gribe fat i familierne, så de ikke kommer så langt bagud med huslejen, at det bliver uoverkommeligt. Der er altså en række grundlæggende og forebyggende tiltag, som er mulige for en administrator at tage fat i. Endelig vil Naalakkersuisut også undersøge om muligheden for om afdragsordninger i fremtiden skal kunne strækkes til mere end 4 måneder.

Dernæst har INI også konstateret, at lejere der fraflytter deres bolig, ikke kan dække udgifterne til normalstandsættelse og evt. restancer inden for de nuværende rammer for depositum. Denne udgør nu 3 måneders husleje i de offentlige udlejningsboliger.

INI vurderer, at depositum bør være på 5 måneders husleje i stedet for.

Endelig bør det helt konkret overvejes, at huslejen bliver trukket automatisk af udbetalte lønninger, så husstandene ikke kommer bagud med huslejen.

Af begrundelsen til det fremsatte beslutningsforslag fremgår det, at et af elementerne, der belaster lejerne i boligafdelingerne er "dårlig ejendomsadministration".

8. Kan det tænkes, at den nuværende "solidariske hæftelse" for manglende lejeindbetalinger i boligafdelingerne betyder, at boligafdelingerne reagerer langsommere end nødvendigt med henblik på at ophæve lejemål og udsætte dårlige betalere?

SVAR: Boligafdelingerne administrerer ikke sig selv, det gør A/S Boligselskabet INI. Når lejerne betaler deres husleje til tiden, er det en fordel for INI, fordi det medfører mindre administration. Rykkerprocedurer, møder med lejerne om afdragsordninger, opfølgninger herpå, udsættelsessager med møder med kommunen og politiet tager tid. Derfor er det en fordel for INI, hvis lejerne betaler deres husleje til tiden.

9. Kan en ophævelse af boligafdelingernes "solidariske hæftelse" forventes at

påvirke hastigheden, hvormed dårlige betaleres lejemål opsiges?

Hvis ja – Kan det nuværende sociale sikkerhedsnet håndtere en "øget udsætningshastighed"?

SVAR: Nej. Den solidariske hæftelse er alene spørgsmålet om hvordan tabet dækkes.

10. Hvad agtes konkret iværksat for at genhuse udsatte lejere?

SVAR: I Nuuk opføres et genhusningscenter i 2014. Det forventes at byggeriet starter april 2014 og står klar inden jul 2014. Uden for Nuuk anvendes både lejligheder og tomme huse til formålet.

11. Kan beslutningsforslagets bærende princip om ikke at lade lejere i en boligafdeling hæfte solidarisk, udvides til andet end manglende huslejebetaling og tomme lejemål? Finder Naalakkersuisut det er rimeligt, f.eks. at udgifter til udbedring af hærværk pålægges lejere, der ikke har deltaget i hærværket?

SVAR: Nej. Det fremgår af § 28 i Landstingsforordning om leje af boliger, at huslejen skal beregnes således, at boligafdelingen kan afholde samtlige udgifter der er forbundet med driften. Det betyder, der er solidaritet ved afholdelse af de forskellige driftsomkostninger, uanset de enkelte lejere har benyttet sig af de konkrete ydelser.

12. Kan det afvises, at en del af restanceproblematikken i offentlige udlejningsboliger kan afhjælpes ved at pålægge arbejdsgivere/sociale myndigheder at indeholde husleje i de ansattes løn/sociale ydelser, såfremt de har et lejemål i en offentlig udlejningsbolig?

SVAR: Nej, det kan ikke afvises. Tværtimod steg huslejerestancerne, da ordningen med automatisk træk af husleje fra lønnen for personaleboliger ophørte. Derfor vil den tidligere foreslåede Kiffaq-ordning kunne være med til at løse restanceproblemet.

13. Anser Naalakkersuisut det som en økonomisk og organisatorisk succes for forvaltningen af de offentlige udlejningsboliger, at arbejdsgiver ikke længere modregner lejerens husleje i deres løn?

SVAR: Nej.

14. Kan Naalakkersuisut fremadrettet forestille sig, at den i spørgsmål 13 nævnte model for huslejeopkrævning i offentlige udlejningsboliger genindføres?

Hvis nej, anmodes der om, at Naalakkersuisut anviser en opkrævningsmodel, der teknisk og økonomisk er på højde med opkrævningsmodellen, der er anført i spørgsmål 13.

SVAR: Ja. Denne mulighed bør helt klart undersøges.

15. Kan Naalakkersuisut oplyse yderligere i sagen?

SVAR: JA. Naalakkersuisut er meget glad for de væsentlige spørgsmål, der er

rejst af udvalget. Der er tale om centrale principper, der berører mange borgere. Det er derfor vigtigt, at evt. ændringer er velovervejede, grundigt belyst og opnår bred tilslutning.

Generelt inden for anlægsområdet kan jeg oplyse, at Naalakkersuisut ønsker en bedre styring af anlægsbevillingerne, planlægning og fjernelse af skimmelsvamp i Selvstyrets boliger og andre ejendomme.

Særligt bliver der også i de kommende år en række saneringer, hvor der skal tages højde for PCB-affald.

I forbindelse med styring af anlægsbevillinger og byggeopgaverne, ønsker Naalakkersuisut også særligt at fremhæve vigtigheden af et godt samarbejde med kommunerne, Grønlands Arbejdsgiverforening, NUSUKA og andre interessenter.

Indtil nu er der indledt en række gode samtaler, som har resulteret i et samarbejde om et anlægsseminar til efteråret. Det forventes at anlægsseminaret vil blive afholdt i september måned, og tidspunktet bliver nærmere aftalt med Inatsiartuts Formandskab. Naalakkersuisut har nemlig et stort ønske om at medlemmer af Inatsiartut og særligt Anlægsudvalget får mulighed for at deltage i seminaret.

Et af de tiltag, som også vil blive drøftet på anlægsseminaret, vil være øget brug af grønlandske byggematerialer.

Endelig kan jeg oplyse, at jeg under rejser holder møder med lokale entreprenører, kommuner. Jeg har også afholdt møde med KANUKOKA. Der er således en god og bred dialog omkring anlægsopgaverne. Jeg har oplevet, at der er stor enighed med Naalakkersuisuts politik om at sprede anlægsaktiviteterne til hele landet. Der er også forståelse for at der er stor behov for en mere aktiv renoveringsindsats, så værdierne i samfundet kan bevares.

Afslutningsvis vil jeg takke for udvalgets spørgsmål og ser frem til at modtage udvalgets betænkning inden 2. behandling af beslutningsforslaget.

Med venlig hilsen

Siverth K. Heilmann